

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск <u>1</u>	Зміни <u>0</u>	Екземпляр № <u>1</u>	Арк. <u>21</u> / <u>1</u>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
(назва факультету)

28 серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ В ТУРИЗМІ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
(назва факультету)
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні
кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
(назва кафедри)

26 серпня 2025 р.,
протокол № 5

Завідувач кафедри

 Альона КЛИМЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

 Валентина ЛЮБЧЕНКО

Розробник: старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
ГОРШКОВА Людмила

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск <u>1</u>	Зміни <u>0</u>	Екземпляр № <u>1</u>	Арк <u>20</u> / 1

Робоча програма навчальної дисципліни «Страхування в туризмі» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 3	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»	<u>обов’язкова</u> (обов’язкова, вибіркова)
Модулів – 1	Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2025
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		5
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 самостійної роботи –	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
		42 год.
	Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 47 % аудиторних занять, 53 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 20 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Страховання в туризмі» є формування у студентів фундаментальних знань, вмінь та навичок з метою підготовки кваліфікованих фахівців-туризмознавців, які окрім базових знань щодо страхування володіють комплексом надбань, які стосуються страхування у туристичній сфері. Під час вивчення дисципліни студенти мають змогу дізнатися про особливості страхової діяльності у сфері туризму,

Важливим для подальшої фахової підготовки студентів є формування у студентів практичних умінь та навиків, пов'язаних із процесами управління туристичною діяльністю, а також із специфікою обслуговування в умовах конкурентної боротьби на сучасному ринку туристичних послуг.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація»:

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

ФК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»:

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності, суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 4

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Принципи та зміст сучасного страхування

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування. (ЗК04, ПРН02)

Економічна сутність, необхідність і функції страхування. Основні терміни та поняття страхування.

Страховий фонд, способи і форми та історичні етапи розвитку форм його організації. Принципи страхування. Роль страхування в розвитку сучасних суспільних соціально-економічних відносин.

Тема 2. Класифікація страхування. (ЗК03, СК16, ПРН02)

Поняття класифікації, значення та критерії класифікації. Класифікація за формою проведення страхування. Класифікація за об'єктом страхування і родом небезпеки.

Галузі страхування. Класифікація за статусом страхувальника та за спеціалізацією. Класифікація за способом розрахунку страхової виплати. Системи страхової відповідальності.

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання. (ЗК04, СК11, СК16)

Поняття, види, характеристика ризиків та їх класифікація. Сутність оцінювання ризиків.

Показники страхової статистики і їх місце в оцінці ризиків.

Страхові тарифи і страхові премії, їх види та методики розрахунків для різних видів страхування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 5

Принципи управління страховими ризиками. Зміст ризик-менеджменту у страхуванні.

Тема 4. Страховий ринок. (ЗК03, ЗК04, ЗК07, СК11)

Поняття та основні категорії страхового ринку.

Страхова послуга як специфічний ринковий продукт. Особливості реалізації страхової послуги та застосування маркетингу у страхуванні.

Поняття комплексного страхового ринку і його компоненти. Страховий ринок України. Тенденції розвитку страхових ринків інших країн світу.

Змістовий модуль 2. Класифікація за об'єктами страхування

Тема 5. Державне регулювання страхової діяльності (ЗК09, ЗК07, ПРН15).

Необхідність і призначення державного регулювання страхової діяльності. Страхове законодавство як інструмент регулювання страхової діяльності.

Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності в Україні Структура страхового законодавства України. Орган нагляду за страховою діяльністю та його функції.

Вплив норм міжнародного права на формування законодавчої та нормативної бази регулювання страхової діяльності в Україні.

Тема 6. Особисте страхування. (ЗК03, СК16)

Економічний зміст та класифікація особистого страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків. Медичне страхування.

Тема 7. Страхування майна. (ЗК03, ЗК09, СК11)

Економічний зміст та класифікація майнового страхування. Страхування майна юридичних осіб. Страхування майна підприємств туристичної галузі.

Тема 8. Перестрахування та співстрахування. (ЗК09, СК16, ПРН15)

Сутність і принципи перестрахування. Методи перестрахування та їх характеристика.

Форми перестрахування. Співстрахування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 6

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Принципи та зміст сучасного страхування				
Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	12	2	3	5
Тема 2. Класифікація страхування	12	2	4	5
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	10	2	4	5
Тема 4. Страховий ринок	10	2	4	6
Модульний контроль 1	1	-	1	-
Разом за змістовий модуль 1	45	8	16	21
Змістовий модуль 2. Класифікація за об'єктами страхування				
Тема 5. Державне регулювання страхової діяльності	12	2	3	5
Тема 6. Особисте страхування	12	2	4	5
Тема 7. Страхування майна	10	2	4	5
Тема 8. Перестраховування та співстрахування.	10	2	4	6
Модульний контроль 2	1	-	1	-
Разом за змістовий модуль 2	45	8	16	21
ВСЬОГО	90	16	32	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 7

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Принципи та зміст сучасного страхування		
1	Основні терміни та поняття страхування.	3
2	Галузі страхування.	4
3	Страхові тарифи і страхові премії, їх види та методики розрахунків для різних видів страхування.	4
4	Поняття комплексного страхового ринку і його компоненти.	4
Змістовий модуль 2. Класифікація за об'єктами страхування		
5	Ліцензування страхової діяльності в Україні.	3
6	Основні положення особистого страхування подорожуючих.	4
7	Страхування майна підприємств туристичної сфери.	4
8	Методи перестрахування та їх характеристика.	4
РАЗОМ		32

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 8

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Принципи та зміст сучасного страхування		
1	Тема. Сутність, принципи і роль страхування. 1. Виникнення та сутність страхування. 2. Роль страхового захисту в ринковій економіці. 3. Форми страхового захисту. 4. Функції та принципи страхування.	5
2	Тема. Класифікація страхування. 1. Наукове поняття класифікації страхування та її значення. 2. Класифікація страхування за об'єктами 3. Класифікація страхування за родом небезпек. 4. Призначення та основні критерії класифікації у страхуванні. 5. Поділ страхування на ризикові види та на страхування життя.	5
3	Тема. Страхові ризики та їх оцінювання 1. Взаємозв'язок між страховим ризиком та страховим випадком. 2. Математична, статистична та експертна ймовірність ризику. 3. Методи управління ризиком. 4. Оцінка ризику та критерії визначення ціни страхування.	5
4	Тема: Страховий ринок 1. Які недоліки та переваги мають кептивні страховики? 2. З якою метою створюються представництва, агентства та філії страхових компаній? 3. Страхові посередники на страховому ринку.	6
Змістовий модуль 2. Класифікація за об'єктами страхування		
5	Тема: Державне регулювання страхової діяльності 1. Якими є основні положення Закону України “Про страхування” стосовно державного регулювання страхової діяльності? 2. Що являють собою основні напрямки регулювання фінансово-господарської діяльності страховиків в Україні? 3. Яким чином здійснюється ліцензування страхової діяльності в Україні?	5
6	Тема: Особисте страхування 1. Програми добровільного медичного страхування. 2. Впровадження в Україні обов'язкового медичного страхування.	5
7	Тема: Страхування майна 1. Страхування майна юридичних осіб. 2. Страхування домашнього майна громадян.	5
8	Тема: Перестраховування та співстраховування. 1. Витоки використання перестраховування у світовій практиці. 2. Етапи розвитку перестраховування в Україні	6
	РАЗОМ	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	<i>Випуск _1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк __20 / 9</i>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 10

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготувати доповідь з презентацією за однією із наведених тем:

1. Місце і роль страхування, як засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання.
2. Зародження страхування та еволюція його розвитку.
3. Роль страхування в умовах ринкової економіки.
4. Практичне значення класифікації страхування для діяльності страхових компаній.
5. Аналітичний огляд розвитку окремих галузей страхування в Україні. .
6. Обов'язкове страхування в Україні: призначення та види.
7. Форми проведення страхування: погляд у перспективу.
8. Загальноекономічний зміст страхової термінології та необхідність класифікації.
9. Необхідність і проблеми використання міжнародних страхових термінів.
10. Відмінності між термінологією національного та зовнішнього страхового ринку.
11. Ризики в особистому страхуванні та можливість їх страхування.
12. Оцінка ризиків в майновому страхуванні.
13. Ризикові обставини і страховий випадок
14. Перспективи розвитку страхового ринку України.
15. Роль посередників на страховому ринку України.
16. Рекламна робота страхової компанії.
17. Сучасний стан страхового ринку України та перспективи його розвитку.
18. Страховий ринок Європейських країн..
19. Характеристика основних елементів страхового ринку
20. Історія виникнення та розвитку страхових організацій.
21. Особливості рейтингу страхових компаній.
22. Діяльність іноземних страховиків на страховому ринку України
23. Діяльність найбільших страхових компаній України та конкуренція між ними.
24. Страховий нагляд за діяльністю суб'єктів страхового ринку та його вдосконалення в сучасних умовах.
25. Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні.
26. Причини та чинники, що стримують розвиток страхування життя в Україні.
27. Закордонний досвід страхування життя та перспективи його впровадження в Україні.
28. Проблеми та перспективи розвитку страхування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск <u>1</u>	Зміни <u>0</u>	Екземпляр № <u>1</u>	Арк <u>20</u> / 11

підприємницьких ризиків в Україні.

29. Особливості вітчизняного ринку перестрахування у порівнянні із міжнародною практикою.

30. Основні напрямки вдосконалення функціонування вітчизняного ринку перестрахування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 12

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН02, ПРН09	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей і презентацій)
ПРН12, ПРН23	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей і презентацій)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10* - 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 20 / 13

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН02, ПРН09	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних вправ – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН12, ПРН23	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних вправ – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 14

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестів.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	60	60
Виконання завдань модульного контролю	40	40
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять ¹	48
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань ²	12
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали) ³ :	20
1. Перемога (участь) у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	10 (5)
3. Підготовка тез доповідей наукових конференцій	5
4. Виступ з презентацією тез доповідей наукових конференцій	10
5. Участь у науково-дослідній роботі кафедри	15
Разом за виконання завдань поточного контролю	60

¹ Кількість балів за виконання завдань під час навчальних занять визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за поточний контроль та з урахуванням вагового коефіцієнту для даного виду робіт у діапазоні 0,6-1,0. Значення вагового коефіцієнта 1,0 може бути застосовано до навчальних дисциплін, у структурі яких передбачені лабораторні роботи. Наприклад, якщо викладач застосовує для виконання завдань під час навчальних занять ваговий коефіцієнт 0,8, то за навчальний семестр здобувач вищої освіти має можливість набрати $0,8 \times 60 = 48$ балів за даний вид робіт.

² Кількість балів за виконання та захист індивідуальних самостійних завдань визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за поточний контроль та з урахуванням вагового коефіцієнту для даного виду робіт у діапазоні 0,0-0,4. Значення вагового коефіцієнта 0,0 може бути застосовано до навчальних дисциплін, у структурі

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 15

яких передбачені лабораторні роботи. Наприклад, якщо викладач застосовує для виконання та захисту індивідуальних самостійних завдань ваговий коефіцієнт 0,2, то за навчальний семестр здобувач вищої освіти має можливість набрати $0,2 \times 60 = 12$ балів за даний вид робіт. При цьому зарахування балів за виконання та захист індивідуального самостійного завдання здійснюється за умови, що здобувач вищої освіти набрав не менше 50% від максимальної кількості балів, які передбачені для даного виду роботи.

³ Перелік видів робіт, за виконання яких здобувач вищої освіти може набрати додаткові (заохочувальні) бали з навчальної дисципліни, а також кількість додаткових (заохочувальних) балів у межах встановленого ліміту (до 20 балів) визначається на засіданні кафедри, на якій працює викладач.

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	-
Участь у дискусії	6	-
Виконання тестових завдань	10	-
Виконання та захист практичних завдань, вправ	12	-
Виконання домашніх завдань	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	48	-

¹ Перелік видів робіт здобувача вищої освіти, а також кількість балів за виконання кожного окремо виду робіт протягом навчального семестру у межах встановленого ліміту балів за виконання завдань під час навчальних занять визначає викладач.

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{H3} = (P_{B100} \times BK_B + P_{UD100} \times BK_{UD} + P_{...} \times BK_{...}) \times K_{H3}, \quad (1)$$

де P_{H3} – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_{B100} , P_{UD100} , $P_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

BK_B , BK_{UD} , $BK_{...}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 16

завдань під час навчальних занять»);

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю 1 ¹	20	-
Виконання завдань модульного контролю 2 ¹	20	-
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	-

¹ Кількість модульних контрольних заходів протягом семестру, а також розподіл балів за модульними контрольними заходами визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за модульний контроль. Кількість модульних контрольних заходів протягом семестру є однаковою для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання. Зарахування балів за виконання завдань модульного контролю здійснюється за умови, що здобувач вищої освіти набрав не менше 60% від максимальної кількості балів, які передбачені для даного виду контролю.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 17

навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 20 / 18

11. Глосарій¹

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Страховання	Insurance
2	Безпека в туризмі	Safety in tourism
3	Страховики	Insurers
4	Страховальник	Insurer
5	Функції страхування	Insurance functions
6	Принципи страхування	Principles of insurance
7	Страховий ризик	Insurance risk
8	Страховий інтерес	Insurance interest
9	Франшиза	Franchise
10	Страховий тариф	Insurance tariff
11	Суб'єктивні страхові ризики	Subjective insurance risks
12	Аномальні страхові ризики	Abnormal insurance risks
13	Страхові посередники	Insurance intermediaries
14	Страхова компанія	Insurance company
15	Ліцензія на страхову діяльність	License for insurance activity
16	Медичне страхування	Medical insurance
17	Майнове страхування	Property insurance
18	Перестрахування	Reinsurance
19	Співстрахування	Co-insurance
20	Страховий пул	Insurance pool

¹ Кількість термінів з навчальної дисципліни становить 20-25. Якщо навчальна дисципліна викладається протягом більше як одного семестру, кількість термінів відповідно збільшується.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Гаталяк О. М., Стецький В. В. Страхування у туризмі: навч. посібн. /О. М. Гаталяк, В. В. Стецький. – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2020. – 114 с.
2. Bieloborodova M., Bessonova A. Ways of greening services in recreational facilities of Ukraine. Інфраструктура ринку. 2022. № 68. С. 180-186. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/34.pdf
3. Страхування в туристичній діяльності : навч. посіб. : у 2 ч. / Андрій Голод, Юлія Феленчак. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 156 с.

Допоміжна література

4. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 20 / 19

- І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
5. Белобородова М.В., Юрчишина Л.І., Козинець А.П. Потенціал розвитку екотуризму в регіонах України. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. 2021. № 3. С. 5-11.
 6. Брусильцева Г. М., Зима О. Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с.
 7. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
 8. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 178 с.
 9. Гуменюк Г.М. Організація туристичних подорожей: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2014. 364 с.
 10. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2018. 314 с.
 11. Клапчук В.М., Польова Л.В. Туризм і готельне господарство світу та України: історія та сучасний стан, тенденції і моніторинг. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 408 с.
 12. Король О.Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 144 с.
 13. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
 14. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред.: О. О. Красноручького, Н. І. Моїсєєвої. Харків : Стильна типографія, 2019. 252 с.
 15. Bieloborodova M., Herasymenko T. Prerequisites for Sustainable Tourism Development in the Regions of Ukraine. Сталий розвиток — ХХІ століття. Дискусії 2021: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції / Національний університет “Києво-Могилянська академія” / за ред. проф. Хлобистова Є.В. Київ, 2021. С. 458-467.
 16. Bieloborodova M., Kogan A. Business planning in the restaurant industry. Економіка і менеджмент 2021: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 8–9 квіт. 2021 р., м. Дніпро; М-во освіти і науки України, ДНУ ім. О. Гончара. Дніпро: ДНУ ім. О. Гончара, 2021. С. 3-5.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний вебпортал парламенту України: www.rada.gov.ua/news/zpn;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.10*- 05.01/242.00.1/Б- ОК 13-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 20

2. Правові основи страхування: <https://ips.ligazakon.net/document/DG060484>;
3. Закон України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: https://ips.ligazakon.net/document/view/T991105?an=519&ed=2022_03_24;
4. Журнал Insurance TOP: <https://forinsurer.com/top>;
5. Страхові ринки та компанії:
<https://nfv.ukrintei.ua/view/5c23a9a2e9c40f40c50d12b2>;
6. Юридичний журнал «Право України»:
https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2021_7/;

*Індекс структурного підрозділу відповідно до наказу ректора «Про затвердження організаційної структури Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 22.06).

** Індекс освітньої програми відповідно до наказу ректора «Про індексацію освітніх програм Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 122.00.1/Б).

*** Шифр освітньої компоненти в освітній програмі (наприклад, ОК1).

**** Номер випуску робочої програми навчальної дисципліни (наприклад, 1, 2, 3...).

***** Календарний рік, в якому викладається навчальна дисципліна (наприклад, 2024). Якщо навчальна дисципліна викладається протягом декількох років, то зазначається перший рік.